

การศึกษาเปรียบเทียบการเจริญเติบโต ระบบรากและผลผลิตของหญ้าแฝกชนิดต่างๆ

สุเมธ วัฒนธรรม และปรีชา โพธิ์ปาน

บทคัดย่อ

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเจริญเติบโตของระบบรากและผลผลิตของหญ้าแฝกสายพันธุ์ต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มดินที่ 35 ชุดดินมาบบอน (Mb) ซึ่งเป็นพื้นที่ลาดเชิงเนินมีน้ำแช่ขังในช่วงระยะเวลาหนึ่งในบริเวณแปลงทดลอง งานพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยใช้กล้าหญ้าแฝก จำนวน 10 สายพันธุ์ ได้แก่ หญ้าแฝกดอน (*Vetiveria nemoralis*) 6 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์เลย นครสวรรค์ กำแพงเพชร 1 ร้อยเอ็ด ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์ หญ้าแฝกลุ่ม (*Vetiveria zizanioides*) 4 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ศรีลังกา กำแพงเพชร 2 สุราษฎร์ธานี และสงขลา 3 ปลูกหญ้าแฝกแต่ละชนิดสายพันธุ์ตามตำรับการทดลองที่สุ่มไว้ ปลูกเป็นแถวโดยมีระยะระหว่างต้น 10 เซนติเมตร แถวละ 5 สายพันธุ์ มีจำนวน 2 แถว โดยมีระยะห่างระหว่างแถว 1 เมตร วัดการเจริญเติบโต ความสูง จำนวนหน่อต่อกอและเส้นผ่าศูนย์กลางกอทุกระยะ 3 เดือน จนถึงอายุ 18 เดือน ผลการเจริญเติบโต หญ้าแฝกดอนสายพันธุ์เลยมีการเจริญเติบโตได้รวดเร็ว เปรียบเทียบกันได้หนาแน่นก่อนสายพันธุ์หญ้าแฝกดอนอื่นๆ ตั้งแต่ระยะ 6 เดือน แต่ที่ระยะ 12 เดือนจนถึง 18 เดือน สายพันธุ์ร้อยเอ็ดจะมีการแตกกอที่ดีกว่า มีเส้นผ่าศูนย์กลางกอมากกว่าสายพันธุ์อื่นๆ ส่วนหญ้าแฝกลุ่มนั้นสายพันธุ์กำแพงเพชร 2 มีการแตกกอและแผ่กระจายได้รวดเร็วในระยะ 6 เดือนแรก แต่เมื่อระยะ 12 เดือน เป็นต้นไป สายพันธุ์สงขลา 3 จะมีการแตกกอและมีการแผ่กระจายได้ดีกว่าพันธุ์อื่นด้านระบบรากของหญ้าแฝก กลุ่มหญ้าแฝกดอน สายพันธุ์นครสวรรค์และประจวบคีรีขันธ์ มีการแผ่กระจายความกว้างของรากดีโดยเฉพาะสายพันธุ์นครสวรรค์ ยังมีความหยั่งลึกมากกว่าพันธุ์อื่น กลุ่มหญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3 มีระบบรากดีที่สุดมากกว่าพันธุ์อื่นๆ และดีว่ากลุ่มพันธุ์หญ้าแฝกดอนอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะเมื่อมีอายุถึง 6 เดือนไปแล้ว ด้านมวลชีวภาพ เปรียบเทียบน้ำหนักรวมของส่วนที่อยู่เหนือดิน คือ ต้นและใบ กับส่วนที่อยู่ใต้ดิน คือ ราก พบว่า กลุ่มหญ้าแฝกดอนสายพันธุ์ร้อยเอ็ด จะได้น้ำหนักมวลชีวภาพดีที่สุด ส่วนกลุ่มหญ้าแฝกลุ่ม พันธุ์สงขลา 3 ให้น้ำหนักมวลชีวภาพมากที่สุด รองลงไป คือ พันธุ์สุราษฎร์ธานี และทั้ง 2 สายพันธุ์ ให้น้ำหนักมวลชีวภาพมากกว่ากลุ่มหญ้าแฝกดอนอย่างเด่นชัดและพันธุ์หญ้าแฝกที่น่าจะเหมาะสมกับชุดดินมาบบอนในกลุ่มหญ้าแฝกดอน ได้แก่ กำแพงเพชร 1 และร้อยเอ็ด ส่วนในกลุ่มหญ้าแฝกลุ่ม ได้แก่ สงขลา 3 และสุราษฎร์ธานี

งานพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120